

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

19770

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI** tarafından Anayasanın 98. İktüzüğün 96 ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Çiçek OTLU
Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

Afyonkarahisar'ın Bolvadin, Çay ve Sultandağı ilçeleri arasında yer alan ve Türkiye'nin en büyük göllerinden olan Eber Gölü, göçmen kuşlar için önemli bir durak ve üreme alanıdır. Sucul bitki örtüsüyle dikkat çeken Eber Gölü balıkçılık ve saz üretimi açısından da önemlidir. Üzerinde bulunan kamışlardan dolayı çayırılık gibi görünmektedir. Göl, Uluslararası Ramsar Sözleşmesi kapsamında olmasa da Türkiye'nin sulak alanlarının korunması için oluşturulan "Ulusal Sulak Alan Envanteri" listesinde yer almaktadır. Ayrıca biyolojik çeşitlilik açısından zengin olduğu için 4 Kasım 2020 tarihinde kesin korunacak hassas alan olarak tescil ve ilan edilmişti. Akarçay Havzası'nda bulunan ve 150 km²'yi bulan bir alana sahip olan Eber Gölü'nde son bir ayda çok sayıda yangın çıkmış, göl çevresindeki yaklaşık 50-60 kilometrekarelik bir alan yangınlardan etkilenmiş ve alanda adeta çevre felaketi yaşanmıştır. Yangının ekosisteme zarar verdiği, göçmen kuşların yuvalarına ve endemik bitki türlerine olumsuz etkilerinin olduğu belirtilmektedir. Yangınların neden olduğu hava kirliliği Bolvadin, Çay ve Sultandağı ilçelerinde yaşayan vatandaşları olumsuz etkilemiştir. Ayrıca çevredeki 10'a yakın köyde yaşayanların geçim kaynağı olan sazlık ve kamış üretimi de büyük ölçüde zarar görmüştür. Özellikle sazlıkların altında bulunan torf tabakasında halen zaman zaman yangınlar meydana gelmektedir.

Eber Gölü, Akarçay ve Sultandağları'ndan gelen kaynak suları ile beslenen bir göldür. Çevresinde kirlilik, su seviyesi azalması ve tarımsal faaliyetler gibi nedenlerle Eber Gölü'nün doğal yapısında bozulmalar yaşanmaktadır. Gölü en çok besleyen kaynakların önüne bölgenin en yüksek barajı denilerek 105 metre yüksekliğe sahip Çay Barajı inşa edilmiştir. Her ne kadar Afyonkarahisar İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi inşa edilse de organize sanayi, şeker fabrikası, Biokütle enerji santrali, alkolooid fabrikası atıkları ve diğer atıklar gölün su kalitesine telafisi neredeyse imkansız zararlar vermiştir. İklim krizi, kuraklık, madencilik faaliyetleri, ormansızlaştırma ve kontrolsüz su kullanımı da Eber Gölünü kurutan etmenler arasındadır. Sulak alanların azalmasıyla birlikte, yangınlar kontrol edilemez hale gelmiştir. Bilim insanları Eber Gölü'nün su kütlesindeki oksijen miktarının tükenme noktasına geldiğini belirterek

göldeki sazlık ve turbalıklarda, neredeyse her yaz sonunda ve genellikle kurak aylarda yangınlar çıktığını belirtmektedir. Türkiye'deki 240 gölden 186'sı son 60 yılda tamamen kuruduğu ve geride kalan göllerin de kuraklık ve aşırı kirlilik tehdidi altında olduğu bilinmektedir. Bu nedenle, başta Eber gölü olmak üzere mevcut göller için etkin koruma çalışmaları yapılması gerekmektedir?

Bu bağlamda;

1- Çay Barajı'nın Eber Gölü'nü besleyen ana kaynakların önüne yapıldığı, gölü besleyen su kaynaklarının baraj ve gölet inşaatlarıyla akışının kesildiği belirtilmektedir. Baraj yapılmadan önce Eber Gölü'ne olası etkileri dikkate alınmış mıdır? Barajın Eber Gölü'ne olası etkileri üzerine Bakanlığınızın yaptığı bir çalışma var mıdır?

2- Eber Gölü'nü kirleten atık su ve organize sanayi, şeker fabrikası, Biokütle enerji santrali, alkolooid fabrikası atıkları ve diğer atıklar, erozyon, jeotermal akışkanlar, iklim değişiklikleri, madencilik faaliyetleri gibi etkenler için yaptığınız bir çalışma var mıdır? Eber Gölü'nün kirlenmesini engelleyecek, suyun miktarını ve kalitesini arttıracak ne gibi çalışmalarınız vardır?

3- Eber Sarısı ile nesli tükenme tehlikesi altındaki Saz Kedisi gibi birçok fauna ve flora türünü barındıran Eber Gölü'ndeki habitatın korunması nasıl sağlanacaktır?

4- Eber Gölü'nde çıkan yangınlara sadece havadan müdahalede bulunulabileceği ve havadan geç müdahale edildiği iddiasına ilişkin açıklamanız var mıdır?

5- Eber Gölü'nün bulunduğu havzada bütüncül bir koruma planı var mıdır? Var ise uygulamaya neden konulmamıştır?

6- Göldeki su miktarını azaltan hatalı tarımsal üretimleri engelleyecek misiniz? Yöre halkını kontrollü su kullanımı ve tarımsal ilaç kullanımı konularında bilinçlendirmek için çalışmalarınız var mıdır?

7- Eber Gölü'ne ulaşan çay ve dereler üzerinde yapılacak baraj ve gölet projeleri var mıdır?

8- Gölün dip çamuru alınarak yeterli temizlik yapılması sağlanacak mıdır?

9- Erozyona karşı göl çevresinde ağaçlandırma çalışması yapacak mısınız?

10- Eber Gölü'nün kirliliğini ve kurummasını engellemeye yönelik son beş yılda ne kadar para harcanmıştır?

11- Eber Gölü için bilim insanları ile ortak projeler geliştirecek misiniz?